

Záznam ze 4. jednání pracovní komise ke střetu zájmů konaného dne 23. července 2015

Přítomní členové:

Ing. Josef Bartoněk, Sdružení místních samospráv ČR
Bc. Václav Mlynařík, Ministerstvo vnitra
Mgr. Kateřina Maršálková, Ministerstvo spravedlnosti

Omluvení členové:

Mgr. Martin Čech, Ministerstvo pro místní rozvoj
Mgr. Miloš Dvořák
Mgr. Ladislav Hejlík, Úřad pro ochranu osobních údajů
Mgr. Magdaléna Klimešová, Frank Bold Society (bez náhradníka)
Mgr. Ludmila Němcová, Svaz měst a obcí ČR
Mgr. Lenka Petráková, Oživení
Bc. Martin Půta, Asociace krajů ČR, hejtman Libereckého kraje

Hosté:

Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
JUDr. Jan Horník, Ph.D., Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí (náhradník za Mgr. Dvořáka)
Mgr. Lenka Karaffová, Úřad pro ochranu osobních údajů (náhradnice za Mgr. Hejlíka)
Mgr. Kateřina Majkútová, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Zdeněk Mandík, Svaz měst a obcí ČR (náhradník za Mgr. Němcovou)
Mgr. Lenka Píčová, Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
Mgr. Lucie Schrammová, Ministerstvo pro místní rozvoj (náhradnice za Mgr. Čecha)
Helena Truchlá, Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
Mgr. Karel Ulmann, Krajský úřad Libereckého kraje (náhradník za Bc. Půtu)
Marek Zelenka, Oživení (náhradník za Mgr. Petrákovou)

Jednání zahájil v zastoupení předsedy Komise JUDr. Jan Horník, Ph.D., v 13:05 h přivítáním přítomných členů a hostů. Konstatoval, že s ohledem na čl. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 2 jednacího řádu je Komise usnášeníschopná (přítomni 3 z 10 členů a 6 náhradníků s právem hlasovat). Úvodem sdělil personální změny ve struktuře oddělení, které se dotýkají činnosti Komise.

Následně komise jednala dle navrženého programu:

1. Seznámení s aktuálním stavem návrhu novely zákona o střetu zájmů po projednání v komisích LRV a LRV
2. Diskuse nad připomínkami LRV
3. Různé

Průběh jednání:

1. Seznámení s aktuálním stavem návrhu novely zákona o střetu zájmů po projednání v komisích LRV a LRV

J. Horník zrekapituloval vývoj projednávání materiálu v pracovních komisích LRV a LRV samotné. Oficiální stanovisko LRV je od 23.07.2015 dostupné v eKLEPu. K projednávání novely na jednání vlády dojde ve středu 29.07.2015.

D. Fadrný doplnil, že další případné připomínky je možné uplatnit na jednání Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí, které se bude konat 08.09.2015.

2. Diskuze nad připomínkami LRV

Členové komise obdrželi materiál a stanovisko Legislativní rady vlády. Diskuze probíhala po jednotlivých bodech stanoviska LRV. Připomínky byly převážně technického charakteru; věcná diskuze probíhala u těchto navrhovaných změn:

- 1) **Definice veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. d)** – LRV doporučuje sjednotit postavení zaměstnanců 2. až 4. Stupně řízení podle zákoníku práce s představenými podle zákona o státní službě (tj. včetně 1. stupně řízení) a vyjmout z osobní působnosti zákona vedoucí oddělení, neboť by se jednalo o příliš radikální zásah do současného okruhu veřejných funkcionářů. Proti této změně neměla Komise námitek.
- 2) **Definice střetu zájmů (§ 3 odst. 1)** – stanovisko LRV doporučuje přijetí nikoliv doslovného překladu definice Rady Evropy, nýbrž její upravené podoby. V první větě § 3 odst. 1 se jedná o formulaci „mohou jeho osobní zájmy ovlivnit, nebo se může zdát, že ovlivňují, nestrannost a objektivitu výkonu jeho funkce“. Tato formulace je dle vyjádření zpravodaje (JUDr. Vedrala) neobjektivní a v právním řádu se neobjevuje. Zároveň byla v druhé větě § 3 odst. 1 rozšířena definice osobního zájmu, a to tak, že se jím rozumí „takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře anebo jiné osobě se vztahem k veřejnému funkcionáři zvýšení majetku, majetkového nebo jiné prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu“.

Na to Z. Mandík (SMO) vznesl námitku, že tato změna může mít v případě malých obcí, z důvodu velké pravděpodobnosti soukromých vazeb, nezamýšlené důsledky. Stanoviskem LRV navrhovanou změnu považuje za zásadní, neboť měněné ustanovení, jakožto definice, bude také využíváno k výkladu. Za vhodnější považuje definici osobního zájmu nerozšiřovat a vysvětlit ji v důvodové zprávě. K. Majkútová (MS) doplnila, že meritem je zákaz ovlivnění nestrannosti výkonu funkce veřejného funkcionáře, nikoliv principiálně bránit osobám blízkým např. účastnit se výběrových řízení. J. Horník (OKK) navrhl dvě možnosti – ponechat tuto připomínku v zápisu a dopady zhodnotit v rámci přezkumu v horizontu 2 let od nabytí účinnosti novely, či o připomínce hlasovat. Z. Mandík trval na hlasování, které ve shodě s návrhem D. Fadrného proběhne v závěru diskuze nad připomínkami LRV.

- 3) **Rozšíření zákazu pobírat kromě odměn veřejného funkcionáře za zastupování v řídicích, dozorcích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby s podílem nebo hlasovacími právy státu nebo územních samosprávných celků o podíl na zisku nebo jiné plnění (§ 5 odst. 1 a 2)** – v § 5 odst. 1 stanovisko LRV navrhuje zpřesnit nedostatečně definující pojem „odměna“, a to v souvislosti s § 60 a 61 zákona o obchodních korporacích. Proti této změně nebyla členy Komise vznesena žádná námitka.

V § 5 odst. 2 stanovisko LRV navrhuje upřesnit stávající znění, podle kterého není možné vyplácet odměnu uvolněným členům zastupitelstev, i když v orgánech podnikající právnické osoby nefigurují jako zástupci „svého“ územního samosprávného celku. K. Ulmann (KÚ LK) tuto změnu ohodnotil jako vítané zpřesnění a Komise jako celek proti ní neměla námitek.

- 4) **Rozšíření oznamovací povinnosti u cenných papírů, zaknihovaných cenných papírů, práv s nimi spojených a podílů v obchodních korporacích odstraněním limitů (§ 10)** – v § 10 odst. 2 písm. a) a § 10 odst. 3 stanovisko LRV navrhuje změnu v souladu s NOZ, neboť formulace „věc nemovitá“ pokrývá i „jiná práva k nim“, a není tedy třeba tato explicitně jmenovat. V § 10 odst. 2 písm. b) a písm. c) pak oproti původní úpravě navrhuje povinnost veřejného funkcionáře uvádět těmito body upřesněný majetek bez ohledu na jeho hodnotu. Proti této změně neměla Komise námitek.

- 5) **Upřesnění oznamovací povinnosti po skončení výkonu funkce (§ 12 odst. 3)** – stanovisko LRV navrhuje změnu z formulace „veřejný funkcionář ukončil výkon funkce“ na formulaci „došlo k ukončení výkonu funkce veřejného funkcionáře“. Proti tomuto věcnému návrhu neměla Komise námitek.

Další změnou, navrhovanou ve stanovisku LRV, bylo explicitní vyjádření mezní hodnoty věcí movitých, při jejímž překročení je veřejný funkcionář povinen tento majetek uvést ve výstupním oznámení, a to v souvislosti s § 10 odst. 2 písm. d). V. Mlynařík (MV) vyjádřil přesvědčení, že zde dochází oproti původnímu návrhu k rozvolnění, neboť se domníval, že mezní hodnota věcí movitých se bude vypočítávat poměrně, přičemž akceptováním této změny by se celoroční limit vztahoval ke zkrácenému období, danému datem ukončení funkce. J. Horník (OKK) reagoval, že takto byl návrh míněn i před navrhovaným zpřesněním dle stanoviska LRV. Z. Mandík (SMO) vyjádřil pochybnost, zda existuje reálné riziko účelové zneužitelnosti, v čemž ho podpořil také K. Ulmann (KÚ LK). V. Mlynařík reagoval, že rozdíl není až tak podstatný u limitu 100 000 Kč, ale mohl by být u 250 000 Kč. J. Horník argumentoval, že by mohlo dojít k problémům se zveřejňováním osobních údajů (o pobírání důchodu, sociálních dávkách aj.), a navrhl dvě možnosti, a to připomínku ponechat v zápise a nehlasovat, či o připomínce hlasovat. V. Mlynařík trval na hlasování, které proběhne v závěru diskuze.

- 6) **Zrušení možnosti oznamování správnímu orgánu kompetentnímu vést správní řízení (§ 13 odst. 8)** – stanovisko LRV navrhuje § 13 odst. 8 zcela vypustit, neboť právo na oznámení porušení povinností z předmětného zákona vyplývajících garantuje částečně § 13 odst. 6. Rozdíl je v tom, že odst. 6 hovoří o oznámení evidenčnímu orgánu, kdežto v případě odst. 8 by se jednalo o oznámení správnímu orgánu oprávněnému řešit správní delikty, přičemž oba postupy jsou v konečném důsledku zaměnitelné. Pokud by se přesto občan obrátil na správní orgán řešící správní delikty, je třeba postupovat dle § 42 a § 67 odst. 2 zákona o přestupcích. Toto zjednodušení Komise zhodnotila jako vítané, a nevyšlova proti němu žádných námitek.
- 7) **Upřesnění vedení registru oznámení (§ 14 odst. 2)** – stanovisko LRV v souladu s požadavkem na explicitnost veřejnoprávních úprav navrhuje demonstrativní výčet v § 14 odst. 2 písm. a) až g) nahradit taxativním výčtem a) až h), přičemž dodatečný bod h) by zahrnoval „výkon dalších činností souvisejících s činnostmi podle písmen a) až g)“. Proti tomuto návrhu změny neměla Komise námitek, neboť navrhovaná změna výstižněji reflektuje ústavní princip mantinelů výkonu státní moci.
- 8) **K zákaz indexování zveřejněných osobních údajů (§ 14 odst. 2)** – stanovisko LRV v tomto bodě navrhuje nahradit slova „zákaz indexování zveřejněných osobních údajů ve vyhledávací“ slovy „zajistí ochranu zveřejněných osobních údajů proti možnosti automatického ukládání v internetových vyhledávacích (indexování)“. Z. Mandík (SMO) vyjádřil pochybnost a vymahatelnosti takového opatření. K. Majkútová (MS), M. Zelenka (Oživení), L. Karaffová (ÚOOÚ) a J. Horník (OKK) vyjádřili přesvědčení, že Ministerstvo spravedlnosti jakožto evidenční orgán bude tuto ochranu údajů schopno zajistit. Komise proti tomuto návrhu neměla námitek.
- 9) **Zákaz možnosti u vybraných přestupků upustit od potrestání (§ 23 odst. 4)** – stanovisko LRV navrhuje umožnit v případě přestupku podle § 23 odst. 1 písm. e) uložení napomenutí. Proti tomuto návrhu věcné změny neměla Komise námitek, neboť povinnost uložit pokutu minimálně ve výši 1 000 Kč by bylo v některých případech (nedbalostních) skutečně nepřiměřeně přísné. V § 23 odst. 4 pak stanovisko LRV navrhuje doplnit kromě zákazu uložení napomenutí jako druh sankce i zákaz upuštění od uložení sankce v případě přestupku podle § 23 odst. 1 písm. a) až d) a odst. 2 písm. a) a b), a to z důvodu, že zákon o přestupcích předpokládá možnost od sankce u fyzické osoby upustit. Ani proti tomuto návrhu změny neměla Komise námitek.

J. Horník ještě na závěr shrnul stanovisko Komise pro hodnocení dopadů regulace, které především požadovalo doplnit, proč by Ministerstvo spravedlnosti mělo být centrálním metodickým a evidenčním orgánem pro oblast střetu zájmů.

Po projednání stanoviska LRV došlo k širší diskuzi a k hlasování o těchto otázkách:

1) Definice osobního zájmu (§ 3 odst. 1 druhá věta)

Z. Mandík (SMO) zopakoval svoje přesvědčení, že vyjádření není deklaratorní, ale že je vymezením pojmů, které je třeba v praxi dodržovat. Považuje ho za zásadní vzhledem k interpretačním postupům soudů. Domnívá se, že předložené znění předpokládá, že veřejný funkcionář má přehled o činnostech všech osob blízkých. K. Ulmann (KÚ LK) upozornil, že dle definice uvedené v občanském zákoníku může být osobou blízkou i de facto zcela neznámá osoba. D. Fadrný (OKK) připomněl, že v případě požadavku na odmítnutí dílčího bodu stanoviska LRV a požadavku návratu k původnímu znění by ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu měl na jednání vlády prosazovat stanovisko v protikladu k tomu, které již dříve schválil. Doporučuje proto na základě výsledku hlasování Komise ministra případně upozornit na existující problém a doporučit ke zvážení možných dopadů navrhované definice při její aplikaci v praxi. S tím Z. Mandík souhlasil.

Návrh usnesení Z. Mandíka (SMO):

„Komise ke střetu zájmů upozorňuje předsedu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí na možnost negativního důsledku Legislativní radou vlády navrhované rozšíření definice osobního zájmu v § 3 odst. 1 věta druhá o osoby blízké a právnické osoby ovládané veřejným funkcionářem a doporučuje, aby předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí zvážil při projednání novely zákona o střetu zájmů na jednání vlády možnost ponechat v novele původní navrhovanou definici osobního zájmů, vycházející z platné právní úpravy.“

Usnesení *nebylo přijato* – viz výsledek hlasování č. 1 uvedený v příloze.

2) Definice střetu zájmu (§ 3 odst. 1 první věta)

V návaznosti na předchozí hlasování požádal M. Zelenka (Oživení) hlasovat o návrhu stanoviska ve stejném duchu, avšak ve vztahu k vypuštění atributů nestrannosti a objektivitě výkonu funkce veřejného funkcionáře dle § 3 odst. 1 první věta a k vypuštění slov „může se zdát, že ovlivňují“. K. Majkútová (MS) a J. Horník (OKK) namítli, že tyto pojmy jsou objektivně nevypovídající. V. Mlynařík (MV) doplnil, že doporučení Rady Evropy, jejíž důslednější převzetí M. Zelenka požaduje, se vztahuje k etickému kodexu, nikoliv právní normě obecně, dopadající mimo jiné na volené veřejné funkcionáře, kteří reprezentují politické názory svých stran, za které byli zvoleni.

Návrh usnesení M. Zelenky (Oživení, Rekonstrukce státu):

„Komise ke střetu zájmů upozorňuje předsedu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí na Legislativní radou vlády navrhované zúžení definice střetu zájmů uvedenou v § 3 odst. 1 věta první a doporučuje, aby předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí zvážil při projednání novely zákona o střetu zájmů na jednání vlády možnost upozornit na navrhované zúžení definice střetu zájmů oproti definici Rady Evropy.“

Usnesení *nebylo přijato* – viz výsledek hlasování č. 2 uvedený v příloze.

3) Upřesnění oznamovací povinnosti po skončení výkonu funkce (§ 12 odst. 3)

K. Majkútová (MS) souhlasila s proveditelností zavedení poměrného výpočtu pro mezní hodnotu věcí movitých, a to jako 1/12 celkové roční sumy pro každý započatý měsíc. Byl

diskutován i názor, že spravedlivější by bylo počítat poměrnou část za dny, ve kterých veřejný funkcionář vykonával funkci – to je ovšem nejen velmi administrativně náročné, ale v časových limitech nerealizovatelné (např. u osob samostatně výdělečně činných). Z. Mandík (SMO) a K. Ulmann (KÚ LK) se shodli, že návrh V. Mlynaříka (MV) je komplikací, a to zejména z hlediska možnosti výpočtu výsledné sumy. V. Mlynařík trval na hlasování, a to o určení poměrné částky za každý započatý kalendářní měsíc (tedy bez dalšího zpřesnění podle počtu dnů).

Návrh usnesení V. Mlynaříka (MV):

„Komise ke střetu zájmů upozorňuje předsedu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí na nespravedlivé Legislativní radou vlády navrhované doplnění § 12 odst. 3, které povede ke zvýhodnění veřejných funkcionářů, kteří podávají oznámení nikoli za celý kalendářní rok, a doporučuje, aby předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí zvážil při projednání novely zákona o střetu zájmů na jednání vlády možnost změnit stanovisko Legislativní rady vlády v tom smyslu, aby u oznámení podávaných podle § 10 odst. 2 písm. d) a podle § 11 odst. 2 ve lhůtách uvedených v § 12 odst. 2 a 3 došlo k poměrnému snížení limitů podle počtu měsíců výkonu funkce.“

Usnesení *nebylo přijato* – viz výsledek hlasování č. 3 uvedený v příloze.

3. Různé

J. Horník shrnul výsledky jednání, tedy že Komise prodiskutovala věcné záměry stanoviska LRV, v případě sporných bodů bylo dosaženo rozhodnutí hlasováním a novelu jako celek Komise doporučuje ke schválení. Dále J. Horník informoval o alternativním poslaneckém návrhu (poslanců za TOP09 – ST č. 524) zákona o střetu zájmů, ke které vláda ČR vydala negativní stanovisko.

Vzhledem k tomu, že nikdo z přítomných neměl další náměty k projednání, J. Horník poděkoval za účast a jednání ukončil v 15:30 h.

Závěr:

Další agenda, kterou se bude Komise ke střetu zájmů zabývat, se bude týkat problematiky střetu zájmů v zákonu o zadávání veřejných zakázek a v zákonu o finanční kontrole a dalších souvisejících předpisech, které jsou momentálně v mezirezortním připomínkovém řízení. Další jednání Komise bude svoláno operativně v návaznosti na další legislativní vývoj návrhu zákona.

V Praze 29. července 2015

Zapsali: Helena Truchlá a Jan Horník v. r.

Schválil: Dalibor Fadrný v. r.

Příloha

Člen pracovní komise		Náhradník	1	2	3
Bartoněk Josef	SMS		/	0	X
Čech Martin	MMR	Schrammová Lucie	X	0	0
Dvořák Miloš	ÚV ČR	Horník Jan	X	0	0
Hejlík Ladislav	ÚOOÚ	Karaffová Lenka	X	0	0
Klimešová Magdaléna	FBS	bez náhradníka	N	N	N
Maršálová Kateřina	MS		X	0	0
Mlynařík Václav	MV		X	0	/
Němcová Ludmila	SMO	Mandík Zdeněk	/	0	X
Petráková Lenka	OŽIV	Zelenka Marek	X	/	0
Půta Martin	AK ČR	Ulmann Karel	/	0	X

Vysvětlivky: / : pro X : proti 0 : zdržel se N : nepřítomen